

Medier og klimafortellinger: Alvorlige feil om Antarktis

Ole Henrik Ellestad *
og
Ole Humlum **

Det er en positiv tendens å spore. Noen politikere og en del økonomer begynner å stille spørsmål om virkningene og nytten av klimatiltakene målt opp mot kostnadene. Likevel er det fortsatt vanskelig for Klimarealistene å komme til orde i hovedstrømsmediene, også når det er for å opplyse om klimaskremmernes uriktige påstander om faktiske klimaforhold.

Som at en klimaaktivist, Erik Martiniussen, journalist med utdanning i dramaturgi, i ukeavisa Dag og Tid 27.06.2025 fikk hele to sider til å skrive om klima og havnivå. Om at havet kommer til å stige 4-5 meter innen 200 år. Menneskeskapt. Begge deler er feil. Grunnleggende.

Leder av Klimarealistenes vitenskapelige råd, Ole Henrik Ellestad, sammen med rådsmedlem Ole Humlum, begge tidligere professorer, fikk ikke lov av Dag og Tid å korrigere innleggets feil i et innlegg. Deres innlegg legges ut her.

Forfattere kan kunsten å skape følelser ved å skremme (klima) og skape optimisme (fornybar energi) og har lenge fått solid spalteplass. Fakta er ikke så nøye, særlig ikke når korreksjonene refuseres. Her er et eksempel fra [Dag og Tid](#).

Pressen selv har liten kompetanse. Avdøde redaktør Kåre Valebrok uttalte på et dagsseminar i Vitenskapsakademiet i 2010 at norske medier har liten kompetanse innen realfag. Noe selvkorreksjon i en bransje som skal redde verden, kan likevel neppe påregnes. Det er rimelig fritt frem for redaktørregi. [Arbeidsmetodikken](#) til «faktisk.no» bekrefter det til fulle.

Utdrag av forsida på Dag og Tid 27.06.2025.

Forfatteren av denne artikkelen er Erik Martiniussen. Han har jobbet som journalist i Teknisk Ukeblad med spesialutdanning i dramaturgi. Det bærer artikkelen også preg av. Ukavisa Dag og Tid mener at artikkelen hans er uimotsigelig.

I de siste 10-20 år har forfattere fått stadig større spalteplass for klimastoff for å overbevise allmuen. Appell til følelser er viktig. Skremslar egner seg for å «redde het klode». Optimisme og manglende kostnader er best for omtale av energiområdet. Nylig ble vi orientert om at et enkelt spørsmål bare om kostnader for Brevikprosjektet for deponering av CO₂, kvalifiserte til advarsel for støtende innhold – selv i Teknisk Ukeblad. Faglig sett er det i dag fritt frem for CO₂-spøkelset og avledninger av dette langt, langt utenfor IPCC-rapportenes omtaler. Myndighetene i samarbeid med EU arbeider systematisk for å hjemle eliminering av motforestillinger.

Hovedstrømsmedienes sjølskryt: Kanskje det heller er de «redaktørstyrte medier» som burde være litt mer kritisk mot å bli lurt? Som av Erik Martiniussen?

Det finnes mange eksempler. Dag og Tid er langt fra den verste aktør, men avisens prangende dobbeltside om skremmende klimaforhold i Antarktis er typisk: Forfatter griper fatt i et alarmerende tema (*ikke første gang*), kontakter enkeltforskere som er bekymret for tilstanden og knytter det som en selvfølge, til CO₂-utslipp og IPCC. Sammen med Ole Humlum utarbeidet vi en kort, saklig kommentar basert på kjente observasjoner, men det ble refusert. Det gjengis nedenfor i sin helhet med noen etterfølgende kommentarer.

Alvorlige feil om Antarktis

Forfatter Erik Martiniussen fikk 27.06 eksponere en dobbeltside om klima og havnivå. Hans globale midlere stigning på 1.4 – 3.7 mm per år siste 125 år toppes med et alarm-scenario der landisen i Vest-Antarktis kollapser med stigning på 4-5 m innen 200 år. Økte CO₂-utslipp skal være årsaken. Artikkelen gjentar mediernes vanlige skremser de siste 45 år, med sitater fra bekymrede enkeltforskere som siterer egne fortrukne data og fortolkninger.

Av 100 ulike 'katastrofer' er datoen gått for 40 uten tegn på å bli realisert (What's Up With That, verdens mest leste klimanettsted). Martiniussen baserer omtalen på feil i data og fundamentale utelatelser av fakta og bakgrunnsinformasjon selv om noe er akseptabelt.

Overordnet har havnivået variert naturlig 120 m siste 15 000 år. Artikkelen utelater at Vest-Antarktis og tilhørende halvøy er et av verdens mest aktive områder for undersjøiske vulkaner som kan varme opp havet og store deler av den isbelagte undergrunnen. Den utsatte havis-bremmen rundt kontinentet steg til rekordnivå i 1980-2015 (climate4you) til tross for 36 år med stigende CO₂. Da skjedde en plutselig, kraftig reduksjon som ikke hadde noe med CO₂ å gjøre, men naturlige variasjoner. Mulighet for kollaps vil eventuelt skyldes naturlige årsaker siden Antarktis er meget lite berørt av nåværende varmeperiode.

Martiniussen nevner ikke at havnivåstigningen har vært målt i mange hundre år og mer systematisk siden 1810 med tidevannsmålere langs kystene. De viser økning på 1-2 mm per år med samme midlere stigning. Mindre variasjoner fra solflekk-sykluser på 10-14 år (S. Holgate) og 60-70 års havstrømssyklus mm. svinger seg om middelverdien. Midlere stigning er den samme i de første 150 år med minimale CO₂-utslipp som i de 75 etterfølgende år da CO₂ steg merkbart. Tidevannsmålere er de mest nøyaktige og benyttes av ekspertisen for kystgeologi. Norges landmasser hever seg noen mm per år, men myndighetene legger likevel 80 cm høyere havnivå til grunn i år 2100, samme stigning som da den kilometer tykke isen over Nord-Europa smeltet i rekordfart etter siste istid.

IPCC prioriterer satellittmålinger som er mindre nøyaktige og umoden teknologi fra 1990-årene med altfor kort tidsserie. De litt høyere verdier er uproblematisk. De urealistisk høye ekstrapoleringer til år 2100 skyldes omdiskutert kortvarig akselerasjon og modellberegninger. Nivåstigning ute på havet som dominerer satellittmålingene, er mindre interessant. Det er stigningen langs kystene som betyr noe.

De meget beskjedne endringene (ca. 10-20 cm på 100 år) bekreftes av andre satellittmålinger som viser at siden 1980 har jordas landoverflate økt tilsvarende arealet av Belgia (34 000 km²). Et annet studium av 709 øyer i India-/Stillehavet viser at 89 % hadde samme eller lavere havnivå. Det samme gjelder de mest omtalte øyene (Maldivene, Tuvalu, Kiribati m.fl.) som ifølge mediene 'synker i havet'.

Martiniussen benytter globale verdier for temperaturøkning på 1.2 C i Antarktis. Det blir helt feil. På grunn av katabatiske vinder (fra innland mot kysten), sirkumpolare havstrømmer og vinder er kontinentet skjermet med svært små variasjoner på noen få tiendedels grader (+/-). Kystområdene kan påvirkes i mindre grad av lokale fenomener og den Antarktiske oscillasjon (SAM).

Men det viktigste er kanskje de atmosfæriske forhold med dominerende inversjon (temperaturen stiger med høyden). Økt CO₂ vil derfor gi avkjøling fordi emisjonen stimuleres ved økt temperatur i henhold til teori og målinger, kjent fra NIMBUS-satellittmålinger allerede fra 1970.

Den menneskelige påvirkning er dokumentert ytterst liten i Antarktis – om noen.

Fra IPCC til «forskere»

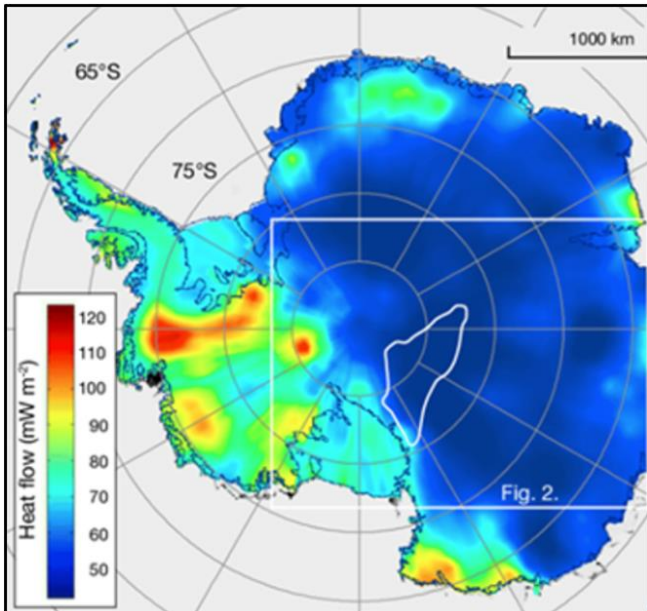
Vi kan legge merke til at Martiniussen ut over noen innledende henvisninger til IPCC fort skifter beite til «forskere han har kontaktet». Dette er mer og mer vanlig etter som IPCC ikke benytter ordet klimakrise og samtidig har konkludert at det ikke er økning i ekstremeffekter i forhold til moderne observasjoner og historiske data. Men det er nok av villige enkeltforskere som kan siteres.

Et slikt kort svar har ingen referanser eller figurer, men kjente forhold er omtalt [her](#) og om havnivået [her](#) og [her](#).

De to hovedpoengene kan illustreres ved to figurer basert på allment aksepterte og tilgjengelige observasjoner. Det første viser naturlig varmeflyt (W/m²) i undergrunnen i Vest-Antarktis. Svært sensitive grunnforhold som åpenbart påvirker isbreforholdene, som forfatteren ikke omtaler.

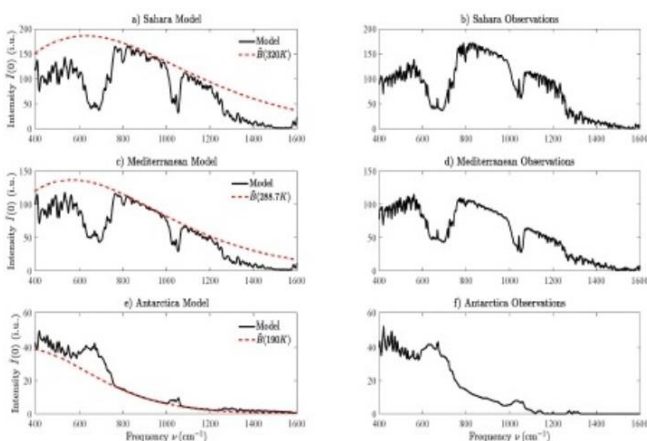
Konklusjon

Antarktis har vært, er og kommer til å forbli et skjermet kontinent ut ifra de naturgitte forhold. Økte drivhusgasser endrer ikke dette ettersom det er atmosfærisk inversjon der økte mengder drivhusgasser primært gir avkjøling. **Antarktis kan likevel brukes til katastrofemeldinger** basert på gjennomsnittsverdier som overføres eller naturlige katastrofer som ikles menneskeskapte årsaker. Mediene og forfattere er mer enn villige til det.

Det er andre forhold i Antarktis

Den andre figuren er relatert til observert utstråling i Antarktis (NIMBUS satellitt 1970) fra tre karakteristiske områder: Sahara, Middelhavet og Antarktis. CICERO benytter den første, vi benytter alle tre. Til høyre observasjoner, til venstre beregnet (ala det IPCC gjør). **Hele poenget er at arealet mellom den observerte sorte kurven og den røde som representerer strålingsenergi fra jordoverflaten, illustrerer drivhuseffekten. Men i Antarktis går den sorte kurve oppover. Dette skyldes inversjon med høyere temperatur med høyden.**

Den andre figuren er relatert til observert utstråling i Antarktis (NIMBUS satellitt 1970) fra tre karakteristiske områder: Sahara, Middelhavet og Antarktis. CICERO benytter den første, vi benytter alle tre. Til høyre observasjoner, til venstre beregnet (ala det IPCC gjør)

Det medfører at **økt CO₂ i realiteten gir avkjøling**. Flere publikasjoner viser også dette, men de siteres ikke av IPCC — heller ikke av forfattere eller forskere i norske medier.